

Huvudman

Krokoms kommun
barn-utbildning@krokom.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Kvarnbackskolan i Krokoms kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 8 maj 2023

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Krokoms kommun en anmärkning avseende brist rörande skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Krokoms kommun ska senast **fredag den 17 november 2023** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser särskilt stöd, studiero, ordningsregler och utredning av orsaker till ordningsstörande beteende, åtgärder mot kränkande behandling, elevens val och garanterad undervisningstid för några elever.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektioinen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:943) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2023 genomfört en tillsyn av Kvarnbackskolan i Krokoms kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra anpassningar, särskilt stöd, garanterad undervisningstid, elevens val, ordningsregler, utredning av orsaker till ordningsstörande beteende, skyldigheten att upprätta plan mot kränkande behandling, åtgärder mot kränkande behandling, regler kring mobiltelefoner och skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning samt studiero.

Skolinspektionen har den 8 maj 2023 beslutat att förelägga Krokoms kommun att senast den 31 augusti 2023 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande särskilt stöd, studiero, ordningsregler och utredning av orsaker till ordningsstörande beteende. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Krokoms kommun en anmärkning rörande skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning, åtgärder mot kränkande behandling, elevens val och garanterad undervisningstid.

Krokoms kommun har den 31 augusti 2023 inkommit med en redovisning över vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har begärt kompletterande redovisning och påmint huvudmannen om avsaknad av redovisning över vidtagna åtgärder med anledning av anmärkningen. Krokoms kommun har den 20 september respektive 12 oktober 2023 inkommit med kompletterande redovisning.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Krokoms kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i beslut den 8 maj 2023 tilldelat Krokoms kommun en anmärkning då det vid skolenheten saknades skriftliga rutiner för hanteringen av

omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

I Krokoms kommuns kompletterande redovisning beskriver huvudmannen att mobiltelefoner samlas in vid skolstart, förvaras och återlämnas efter skoldagens slut enligt 5 kap. 4 § skollagen. Huvudmannen uppger vidare att vid misskötsel av användande av mobiltelefon kontaktas rektor och vårdnadshavare för bedömning av åtgärd. Krokoms kommun har inte lämnat någon ytterligare redovisning eller inkommit med dokumenterade skriftliga rutiner.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 4 e § skollagen framgår att det ska finnas skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

I förarbetena (prop. 2021/22:160 s 235) anges att det av de skriftliga rutinerna ska framgå hur omhändertagandet av utrusningen ska gå till, till exempel hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrusningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Det framhålls att det inte ska föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. Rutinerna beslutas av rektorn.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen kan konstatera att huvudmannen inte inkommit med skolenhetens skriftliga rutiner och den redovisning som hittills lämnats bedöms otillräcklig varför bristen kvarstår.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Krokoms kommuns verksamhet vid Kvarnbackskolan uppfyller inte författningarnas krav då det fortsatt saknas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrusning som beslutats av rektorn. Utredningen visar att skolenheten inte har problem med att elever använder mobiltelefoner under skoltid varför bristen bedöms som mindre allvarlig och Skolinspektionen finner därför skäl att tilldela Krokoms kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att samtliga lärare och övrig personal den 23 maj 2023 informerats om skollagens bestämmelser kring särskilt stöd och skyldigheten att anmäla utredningsbehov av särskilt stöd till rektorn. Det framgår även att skriftlig information finns att tillgå vid skolenheten och att en analys och utvärdering av skolans rutiner kommer att aktualiseras under vecka 44, 2023.

Av huvudmannens redovisning framgår vidare att rektorn nu initierat utredningar av särskilt stöd för elev 2, 4, 7, 8, 12 och 13 (elevförteckning aktbilaga 6). Huvudmannen redovisar även vilket datum utredning startats för respektive elev. Huvudmannen beskriver att en utredning inte initierats avseende elev 14 (elevförteckning aktbilaga 6) på grund av att eleven inte längre går kvar på skolan. Det framgår av redovisningen att en överlämning aktualiserats till mottagande skolenhet.

Huvudmannen uppger att, utöver ovan initierade utredningar, en anmälan om utredningsbehov av särskilt stöd inkommit till rektorn den 24 maj 2023 där rektorn den 25 maj 2023 initierat en utredning rörande den aktuella elevens eventuella behov av särskilt stöd. Det framgår vidare att det under perioden 8 maj till och med 15 augusti 2023 finns flera pågående utredningar rörande särskilt stöd där beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram fattats i två elevärenden.

Av huvudmannens redovisning framgår vidare att beslut om nytt åtgärdsprogram fattats för elev 1 (elevförteckning aktbilaga 6) där rektorn också säkerställt att elevens vårdnadshavare delgetts beslut och informerats om möjligheten att överklaga. Huvudmannen uppger att det inte varit aktuellt att fatta nytt beslut om åtgärdsprogram för elev 15 och 20 (elevförteckning aktbilaga 6) eftersom eleverna inte längre går kvar på skolenheten.

Av huvudmannens redovisning och kompletterande uppgifter framgår att elev 1 (elevförteckning aktbilaga 6) inte längre är föremål för anpassad studiegång. Huvudmannen har inkommit med åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång för elev 3 (elevförteckning aktbilaga 6). Av dokumentationen framgår bland annat vilka avvikelser som gjorts från timplanen.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 34 § skollagen ska huvudmannen se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från

lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Det framgår även att om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Av 28 kap. 16 § skollagen framgår att beslut om bland annat åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § skollagen och anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiero, ordningsregler och utredning av orsaker till ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att information utgått till samtlig personal om skollagens bestämmelser kring ordningsregler, bestämmelsen som rör skyldigheten att ta reda på orsaker om en elev upprepat stör ordningen, uppträder olämpligt eller gör sig skyldig till en allvarligare förseelse, personalens befogenheter att agera för att tillförsäkra eleverna studiero samt hur disciplinära åtgärder kan och får användas. Informationen har delgetts personal såväl skriftligen som muntligen. Huvudmannen uppger även att det kommer att ske en vidare analys och utvärdering av arbetet kring studiero, ordningsregler och ordningsstörande beteende under vecka 44, 2023.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn följt upp hur skolenhetens ordningsregler följts genom att elever och skolpersonal fått besvara en anonym enkät under vårterminen 2023. Resultatet har analyserats och nya rutiner kring ordningsregler har arbetats fram. Av redovisningen framkommer även att eleverna involverats, dels genom att besvara själva enkäten och dels genom förankring i klass- och elevråd. Skolinspektionen har begärt in och erhållit skolans uppdaterade ordningsregler. Av huvudmannens redovisning framkommer även att ytterligare uppföljning och utvärdering av skolans ordningsregler och dess efterlevnad kommer att ske vecka 44, 2023.

Huvudmannen redogör även för en rutin som utarbetats för arbetet med att genomföra utredningar av orsakerna om en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen, uppträder olämpligt eller gör sig skyldig till en allvarigare förseelse. Huvudmannen redovisar även att det initierats en sådan utredning. Utredningen rör elev 9 (elevföreteckning aktbilaga 6). Av redovisningen och kompletterande uppgifter från huvudmannen framkommer att utredningen kring elevens upprepade ordningsstörande beteende även medfört att förutsättningarna för en utredning rörande elevens eventuella behov av särskilt stöd ansetts uppfyllda varför även en sådan utredning initierats.

Av huvudmannens redovisning framgår även att det på rektorns initiativ initierats ett skolutvecklingsarbete i syfte att främja trygghet och studiero under ledning av professioner inom elevhälsan. Under våren 2023 har rektorn haft kontinuerlig kontakt med undervisande lärare i årskurs 4 och utvärdering av situationen i klassen har genomförts. Av huvudmannens redovisning framgår vidare att förstelärare kommer att placeras i årskurs 5 under höstterminen 2023 och att en resurs kommer att fortsätta arbete med relationsbyggande med elever och vårdnadshavare i syfte att bland annat tillförsäkra elever studiero. Huvudmannen redovisar även att insatser aktualiserats i nuvarande årskurs 6 där bland annat professioner inom elevhälsan arbetat med handledning av personal. Huvudmannen uppger även att det genomförts riktade insatser på både grupp- och individnivå. Av huvudmannens redovisning framgår att vidtagna åtgärder gett viss men inte tillräcklig effekt. Huvudmannen redovisar att ytterligare åtgärder aktualiseras genom att en pedagogcoach tillsätts under höstterminen 2023 i syfte att stärka lärare i deras uppdrag. Vidare framhåller huvudmannen att två förstelärare anställts vid skolenheten som på uppdrag av rektorn bland annat ska leda arbetet kring ett gemensamt arbets- och förhållningssätt. Huvudmannen uppger att en första utvärdering av de insatser som vidtagits under höstterminen 2023 kommer att ske under vecka 44, 2023. Utifrån vad som framkommer vid utvärderingstillfället kan det enligt huvudmannen bli aktuellt med ytterligare åtgärder.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 34 § skollagen ska huvudmannen se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 4 kap. 3 § skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Enligt 5 kap. 5 § skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet som beslutats av rektor. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna.

Av 5 kap. 9-10 §§ skollagen följer att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Krokoms kommun bryter mot bestämmelserna när det gäller studiero, ordningsregler och utredning av orsaker till ordningsstörande beteende. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garanterad undervisningstid för några elever

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens uppger i sin redovisning att samtliga elever vid skolenheten, undantaget en elev som är föremål för särskilt stöd i form av anpassad studiegång, erhåller garanterad undervisningstid. Såvitt får förstås läser nu samtliga elever ämnen enligt schema och beslutad timplan.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan vara minst 6890 timmar. Av bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) framgår minsta undervisningstid i timmar per stadium

och ämne (10 kap. 3–5 §§ skollagen och 9 kap. 3–4, 9 §§ och bilaga 1 skolförordningen (2011:185)).

I förarbeten anges att en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanen. Den minsta garanterade undervisningstiden i de olika ämnena har koppling till kursplanerna och de nationella proven. Avsikten med den stadiindelade timplanen är att uppnå en ökad likvärdighet mellan skolor (prop. 2016/17:143, s. 17 och 19).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Krokoms kommun bryter mot bestämmelserna när det gäller garanterad undervisningstid för några elever. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärder mot kränkande behandling (anmälningsskyldigheten)

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen uppger i sin redovisning att vid kännedom om händelse av upplevd kränkande behandling anmäls händelsen i ett digitalt system. Händelser anmäls vidare till huvudmannen och rektorn beslutar om vidare utredning och vilka åtgärder som ska vidtas.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår bland annat att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att skyndsamt anmäla detta till skolans rektor. Rektor är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Skolinspektionens bedömning

Även om den redovisning som lämnats av huvudmannen är kortfattad bedömer Skolinspektionen att det av redovisade omständigheter inte framkommit att Krokoms kommun bryter mot bestämmelserna när det gäller skyldigheten att anmäla händelser av kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Elevers val

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen uppger i sin redovisning att elever får komma med förslag på vad de önskar arbeta med på elevens val kopplat till något ämne. Därefter planerar lärarna undervisningen utifrån elevernas önskemål. Undervisningen i elevens val bedrivs i fyraveckorsperioder. Efter fyra veckor får eleverna göra ett nytt val.

Rättslig reglering

I 10 kap 4 § skollagen återfinns en uppräknig av de ämnen som undervisningen i grundskolan ska omfatta. Av tredje stycket framgår att det ska finnas elevens val där undervisningen ska syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen.

Av 9 kap 8 § skolförordningen (2011:185) framgår att huvudmannen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val.

I 9 kap. 11 § skolförordningen stadgas att undervisning i ett ämne inom elevens val eller skolans val till sitt innehåll och sin inriktning ska vara förenlig med kursplanen och med kunskapskraven.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Krokoms kommun bryter mot bestämmelserna när det gäller elevens val. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av juristen Rebecka Rasmuson.

Juristen Ylva Ohlsson har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Anna Karlsson medverkat.